

Darwin-dekkari

Christina Wahldén

Miehiltä kielletty

Miehiltä kielletty

Christina Wahldén

Miehiltä kielletty

Ruotsin kielestä kääntänyt
Jänis Louhivuori

minerva
MINERVA KUSTANNUS
HELSINKI

Ruotsinkielinen alkuperäisteos

Christina Wahldén: Enbart kvinnor

© Christina Wahldén, 2022

Published by agreement with Ahlander Agency

Suomenkielinen laitos

© Minerva Kustannus, 2023

Minerva Kustannus on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

Suomennos: Jänis Louhivuori

www.minervakustannus.fi

Kannen kuvat: Paddy Japaljarri Stewart, Paddy Japaljarri Sims, Bessie Nakamarri Sims ja Pansy Nakamarra Stewart: ”Kangaroo, Wild Cabbage, Ceremonial Spear, Possum and Bush Carrot Dreaming”, Warlpirri People, Yuendumu, 1992 ja iStock.

Kansi: Jatta Hirvisaari/Taittopalvelu Yliveto Oy

Ulkoasu ja taitto: Taittopalvelu Yliveto Oy

ISBN 978-952-375-669-4

Painettu EU:ssa

*Tunnustan maa-alueiden perinteiset omistajat ja
heimonvanhimmat,
menneet, nykyiset ja tulevat,
niissä paikoissa, joihin tämä kirja sijoittuu.*

Wurgeng (Wur-e-geng) – kesäkuun alusta elokuun puoliväliin. "Kylmän sään" kausi. Alhainen ilmankosteus. Päivälämpötila on keskimäärin 30 astetta, öisin 17:n kieppeillä. Useimmat purot tyrehtyvät, ja tulvatasangot kuivuvat. Metsäpalot jatkuvat mutta sammuvat öisin kasteen ansiosta. Haarahaukat partioivat paloalueen reunalla, kun hyönteiset ja pikkueläimet pyrkivät tulta pakoon. Puuhanhet tungeksivat kutistuvissa virtavesissä.

Prologi

Hänet löytää siivoaja.

Pohjoisterritorion kaivos- ja öljyministeri Laura Jones ma-
kaa selällään mustavalkoisella venetsialaisella lasimosaiikkilat-
tialla Darwinin oikeustalon korkeimmassa oikeudessa. Hänen
limetinvihreä puuvillamekkonsa näyttää silkoisen sileältä, kal-
liilta ja vastasilitetyltä. Iso värikäs puuhelmikaulakoru on liuku-
nut lattialle, ja hän on pudottanut toisen avokantaisen kenkän-
sä, joka on samaa vaaleanvihreää sävyä kuin mekko.

Siti Rohmi Suharli on ollut vasta pari kuukautta töissä täs-
sä valtavassa rakennuksessa. Kun herätyskello soi aamulla kel-
lo 3.30, hän nousi yhtä vastahakoisesti kuin aina ehtiäkseen jo
viideksi työpaikalleen, jotta oikeustalon tilat olisivat hohtavan
puhtaina ennen päivän ensimmäistä oikeuskäsittelyä. Hän täyt-
tää kaksikymmentäyksi vuotta ensi kuussa, ja hänen kuulok-
keissaan pauhaa tuorein indonesialainen listaykkönen, kun hän
on ryhtymäisillään lattianpesuun. Hän noudattaa tiettyä sii-
voussuunnitelmaa, ja tänään on vuorossa lattioiden märkämöp-
paus.

Mutta ruumiin nähdessään Siti pudottaa mopin kädestään ja
puhkeaa kirkumaan.

Kaiku etenee suuren avoimen eteisaulan halki, poukkoilee
vasten ikkunoita, joista on avara näköala palmuille ja merelle,
jatkaa matkaa oikeussaleihin vievien ovien ohi ja kiemurtelee

lukuisien perinteisten taideteosten seassa. Ääni jatkaa matkaa ohi oikeussali 1:n ja niiden viiden valkoisen miehen muotokuvan, jotka ovat toimineet täällä tuomareina. Sitten se jatkaa lasiaulan halki kohti kattoa ja ylempää kerrosta, jossa roikkuvan maalauksen mukaan lattiamosaiikki on tehty. Linnunrata kulkee kaarena, kuin vaaleana nauhana, tummalla lattialla makaa-vaan ruumista myötäillen.

Ministerin silmät ovat puoliksi auki, mutta silmät eivät näe. Hänen puolipitkät vaaleat hiuksensa levittäytyvät pään ympärille kuin sädekehä. Siti tunnistaa hänet, on nähnyt hänet aina joskus televisiossa. Ehkä hän on saanut sydänkohtauksen? Mutta eikö sellainen ole lähinnä vanhempien ihmisten vaiva? Laura on vasta päälle kolmekymppinen tai sinnepäin eikä kai vielä sentään sydänkohtausiässä?

Hän makaa keskellä suurta mustavalkoista venetsialaista lasimosaiikkia, jonka nimi on *Milky Way Dreaming* ja joka on tehty alkuperäisväestöön kuuluvan naistaiteilijan maalauksesta. Siti ei muista koskaan naisen nimeä.

Ministerin toinen etusormi on poikki, mutta sormenpää ei näy missään.

Kun Siti lakkaa kirkumasta, hän huomaa, että jokaisessa vaaleassa pienessä harmaassa lasiympyrässä ruumiin vieressä on pikkuruinen esine. Ympyrät symboloivat seitsemän sisaren tähtikuviota, Plejadeja, joka on lattiamosaiikin aihe.

Seitsemän esinettä.

Siti astahtaa lähemmäs ja näkee, että siinä on simpukankuoria, jotka näyttävät maalatuilta. Niissä on valkoisia, mustia, ruskeita ja sinapinkeltaisia pilkkuja.

Siivooja tarkastelee niitä merkitystä ymmärtämättä. Jos selaista edes on.

Näky on tavallaan kaunis. Kuin asetelma. Nainen limetinvihreässä puuvillamekossa makaa tummalla lasilattialla aivan hiljaa. Tuntuuko hänen pulssinsa? Siivooja tunnustelee sormillaan ministerin ranneluuta. Ehkä hän tuntee vaimeaa tykytystä, hän ei ole varma.

Hän miettii, pitäisikö hänen ottaa kuva ja julkaista se somessa, mutta hetken harkittuaan päättää, että on viisainta kutsua ensin ambulanssi. Niinpä hän näppäilee hätänumeron 000 samalla kun laskeutuu polvilleen antamaan Laura Jonesille tekohengitystä. Tumma kuola vaahtoa ministerin suupielissä, ja huulet ovat erikoisen siniset. Hän tuntuu kylmältä. Se näyttää ällöttävältä, mutta Siti vetäisee henkeä syvään. Ei pidä ajatella pikkuasioita, kun joku tekee kuolemaa. Hän puhaltaa ilmaa ministerin suuhun ja maistaa kitkerän maun.

Puhallusten välissä Siti suhisee kannustavia sanoja indonesian kielellä, joka on hänen äidinkieltensä.

”Nyt hei kuule! Älä luovuta! Pysy täällä!”

Niin kuin ihmisillä on tapana sanoa tv-sarjoissa, joita hän katselee. Mutta kun ambulanssin henkilökunta juoksee paikalle, Laura Jones on yhtä liikkumaton kuin ennenkin.

Sitiä pyörryttää. Kitkerä maku viipyy suussa. Joku johdattaa hänet sivummalle. Hän käsittää, että Laura Jones on kuollut, ollut kuolleena kaiken aikaa. Hän näkee silmänurkastaan poliisin, joka lähestyy häntä. Mies ojentaa kätensä. Kaikki sumenee. Sitten Siti pyörtyy.

Latenssvaihe

Lapsen pää kiertyy, ja kohdunsuu avautuu pään työntyessä synnytyskanavan halki. Tämä tapahtuu synnytyskivuissa kohdun supistuksessa voimakkaasti ja säännöllisesti. Latenssvaihe on pitkä ja voi varsinkin ensisynnyttäjillä kestää jopa kaksikymmentä tuntia.

Elokuun toinen

1

Suu on kuin paperia. Nouseva aurinko pistelee Jessin silmissä ikkunan edessä olevista kaihtimista, joiden säleet ovat raollaan yläviistoon. Jess venyttelee tokkuraisena keinonahkatuolilla ja pyyhkii kosteutta suupielistään.

Hän näki kummallista unta. Myrskyävästä merestä. Hän ei nähnyt maata eikä osannut uida. Hän vajosi avuttomana merenpohjaan tummien vesimassojen halki. Hän pystyi hengittämään, vaikka oli veden alla. Ilmakuplia joka puolella hänen ympärillään.

Mitä se tarkoittaa? Hänellä ei ole aavistustakaan. Hän irvistää unen muistolle ja hieroo jäykkää niskaansa. Sitten hän kääntää katseensa siskonsa kasvoihin. Tina on lopultakin nukahtanut.

Jess on valvonut koko yön siskonsa luona sisätautien osastolla, jossa siskoa hoidetaan vaikean munuaisten vajaatoiminnan vuoksi. Tina on elinsiirron tarpeessa, mutta hänelle ei löydy sopivaa lahjoittajaa. Sekä Jess että heidän sisarensa Suz ovat tarjoutuneet, mutta he eivät ole sopivia. On liian iso riski, että Tinan elimistö hylkisi heidän munuaisiaan.

Tohtori Cruz kävi täällä eilen ja puhui palliatiivisesta hoidosta. Jess ei halunnut kuunnella. Tinan munuaissairaus on samanlainen kuin se, johon heidän äitinsä ja isoäitinsä kuolivat. Pelko lymyilee kaiken aikaa taustalla: että Jesskin voi sairastua, kuten Tina. Ehkä Suzkin? Ja Tinan lapset?

Jess katsoo ympärilleen etsien juotavaa, jolla huuhtoa pahan maun pois suusta. Hän nousee ylös ja menee viereiseen vessaan. Virtsan ja puhdistusaineen lemu tulvahtaa vastaan, ja hänet valtaa raju pahoinvointi. Hän liruttaa vettä paperimukiin ja yrittää juoda, mutta ei pysty. Sitten hän palaa huoneeseen, jossa haisee voimakkaasti käsidesiltä ja joltakin muulta, ehkä Tinan saamilta lääkkeitä. Pölyhiukkaset kieppuvat ikkunasta tulvivan aamuauringon säteissä.

Jess katsoo jälleen siskoaan, tämä näkee ilmeisesti unia, sillä silmäluomet värähtelevät. Jess menee ikkunan luo ja nostaa sälekaihtimia vähän enemmän. Hän kuulee isonaurajan äänen tuuletusikkunasta, se nauraa aamunkoitolle. Hän jää siihen seisomaan, kokee äkkiä vahvasti äidin ja isoäidin läsnäolon. Äidin tuikkivat silmät, isoäidin sileät kädet. Miten ne liitivät värjättyjen kairapalmunsäikeiden yllä, joista mummi punoi korejaan. Turvallisuus, jota he kumpikin kantoivat mukanaan. He ovat nyt aivan lähellä, hän tietää sen. He kumpikin kuolivat täällä, samalla osastolla.

Jess tuntee puristuksen rinnassaan ja katsoo taas Tinaa. Sisko nukkuu nyt rauhallisesti.

Äidin ja mummin läheisyys on vahva, he lupaavat vahtia Tinaa, jotta Jess saa levähtää hetken. Pahoinvointi hyökyy jälleen Jessin yli, mutta hän vetää syvään henkeä. Silittää varovasti Tinan jalkoja vohvelikankaisen viltin alla. Hän jättää siskonsa sairaalasängylle makaamaan. Kaikki on nyt rauhallista. Hän halua uskoa siihen.

Jess on vihainen, kun Suz ei ole täällä. Hän yrittää soittaa siskolleen, mutta täällä ei ole kenttää. Suz on ollut suunnattoman tuotunut poliitikkojen päätöksestä antaa lupa uraanin koeporauksiin Snake Hillissä kaupungin ulkopuolella. Kunpa Suz

ei vain olisi tehnyt tyhmyyksiä. Jess huokaisee ja työntää kännykän laukkuun.

Hän kulkee käytävää pitkin ja ohittaa henkilökunnan lasisen akvaariokonttorin. Hän ilmoittaa lähtevänsä, hoitajilla on hänen numeronsa, ja hän tulee heti, jos tilanne muuttuu. Heillä on myös Tinan miehen numero, mutta mies on lasten kanssa kotona Bathurstin saarella. Hoitaja nyökkää hajamielisen oloisena.

Jess etenee nopeammin, hän tahtoo pois täältä, pois kiiltäviksi pyyhittyjen lattioiden ja kellojen luota, jotka piipittävät, kun joku potilas tarvitsee apua. Pois ovien yläpuolella vilkkuvista valoista ja käytävillä kiirehtivien hoitajien terveyskenkien kumipohjien kitinästä.

Jess työntyy ulos sairaalan ulko-ovista. Vihdoin hän pääsee raittiiseen ilmaan ja voi hengittää. Isonauraja nauraa jälleen tuulussa. Pieni vihreäsilmainen gekkolisko kipittää käytävän poikki ja touhuilee kuivissa pensaissa niin, että lehdet rapisevat maassa. Jess avaa laukun ja kaivelee tovin ennen kuin tärppää, ja hän voi tarkistaa kännykän. Ei vielääkään vastausta Peteltä. Hän tuijottaa pensaaseen, mutta lisko on kadonnut.

Ajatella, että heistä tuli sittenkin pari, Petestä ja hänestä. Petestä, joka on armeijan leivissä ja asuu tilapäisesti Yhdysvaltain merijalkaväen Darwinin-tukikohdassa. Helikopterilentäjä. Pete, joka on melkein vieläkin timmimmässä kunnossa kuin Jess ja saa hänet nauramaan enemmän kuin hän on nauranut pitkään aikaan. Hän valahtaa lämpimäksi miestä ajatellessaan. Miten tämä paistaa hänelle aamiaiseksi muhkeita pannukakkuja vaahterasiirapin kera. Tarjoilee ne hänelle hymyillen. Pete on päässyt häntä paljon likemmäs kuin hän olisi koskaan uskonut mahdolliseksi, vaikka heidän taustansa ovat niin erilaiset. Jess

seisahtaa aamuauringon valossa, tuolla nauraa taas isonauraja. Se lentää sairaalan pysäköintialueen yli.

Jess tekstaa Petelle uudestaan kärsimättömästi. Pete istuu luultavasti parhaillaan lentokoneessa. Hän palaa tänään Washingtonista, jossa hän on syntynyt ja varttunut. Pete on kotoinen suurkaupungista, Jess taas pieneltä saarelta maapallon toisella puolella. Jessillä on vähän tukala olo, he eivät ole pitäneet viime viikkoina kovin paljon yhteyttä. Pete on ollut kiireinen ja matkoilla ja tekee ankarasti työtä, josta ei voi kertoa. Jess olisi toivonut enemmän.

Mutta hän tietää jotain, mitä Pete ei. Hän tiesi sen heti, kun se tapahtui. Jokin muuttui hänen kehossaan. Hän ei sanonut mitään silloin, mutta tieto on asunut hänessä jo jonkin aikaa. Kuten ahdistus ja huolikin. Hän olisi halunnut, että Pete olisi käyttänyt kondomia, mutta Pete vakuutti, että keskeytetty yhdyntä on varma ehkäisykeino. Jess oli hölmö, kun ei pysynyt kannassaan. Hän ei kyennyt ajattelemaan selvästi vaan lankesi Peten syleilyyn. Himo sokaisi hänet.

Jess työntyy autoon, nyrpistää nenäänsä ummehtuneelle ilmalle. Hän vääntää ilmastoinnin täysille ja lähtee ajamaan kohti työpaikkaansa, keskustassa sijaitsevaa poliisiasemaa Knuckey Streetillä. Radiosta tulvii uutisia, siellä puhutaan tulevista posujen kilpajuoksuista jokavuotisessa maatalousnäyttelyssä. Jess hymyilee, kun kilpailuviettinen porsas päästelee taustalla iloisia kimeitä vinkaisuja.

Hän pysäköi auton vähän matkan päähän poliisiasemasta. Ottaa laukkunsa ja venyttelee. On jälleen tulossa lämmin päivä, vaikka ilmankosteus onkin vuodenaikaan nähden siedettävä.

Hän kulkee apteekin ohi. Pysähtyy, palaa takaisin, pujahtaa sisään. Katsoo varovasti ympärilleen. Paikalla on vain vanhempi

mies, joka seisoo tiskillä ja julistaa kovalla äänellä tarvitsevan sa apua, koska haluaa ostaa paristot kuulokojeeseensa. Jess näkee hymyilevien valkoihoisten lasten kuvia hyllyillä. Sitten hän nappaa nopeasti pakkauksen ja asettuu jonoon kuulokojemiehen taakse. Hän laskee raskaustestin tiskille kuin se olisi maailman arkisin juttu. Välttelee miesmyyjän katsetta. Maksaa ja työntää testipaketin laukkuun.

2

Bluey herää ihan perhanan nälkäisenä kuin reilun kokoista hylje- tai delfiiniateriaa vaaniva valkohai. Aurinko paahtaa suoraan kasvoihin jättiläislampun lailla. Hän kääntää voihaisten kylkeä. Sitten hän hilautuu hitaasti ylös ja tunkee sisäänsä pari Weetabixia pienellä tilkalla kevytmaitoa, joka hohtaa lautaselä ohuena ja sinisenä. Tiiviiksi puristetut hiutaleet eivät maistu niin kovin pahalta, kun ne sekoittaa maidon kanssa kylmäksi puuroksi. Mutta ne näyttävät lähinnä sahanpuruilta.

Hän kaataa itselleen kupillisen mustaa kahvia, se on sentään sallittua. Tämä on lääkärin määräys. Hän on saanut äskettäin diagnoosin kakkostyyppin diabeteksestä. Vakavia ilmeitä, ohjeita, käyntejä ravitsemusterapeutin ja diabeteshoitajan pakeilla. Sokeri on karsittava minimiin. Lisää liikuntaa. Kaiken maailman riskejä ja vaaroja. Kohoavia raja-arvoja, huolestuttavaa. Pirun painonvartijat. Siihen päälle vielä ravitsemusterapeutin piinallisen hilpeä asenne: kannattaa mieluummin lisätä ruokavaliioon hyödyllisiä aineksia kuin karsia valtava määrä hyödyttömiä. Ole lempeä itseäsi kohtaan, kuuntele kehoasi. Porkkanat ovat hyväksi, terapeutti sanoo. Syö joka aterialla yksi ylimääräinen porkkana. Jassoo ja jaaha.

Bluey tekstaa Megille ”Kiitos eilisestä!” ja muistaa heidän kreikkalaisen illallisensa. He tapasivat Megin luona, Megin veli Kostas oli siellä myös. Koska Bluey on nyt dieetillä, joksi sitä hienosti kutsutaan, hän sai syödä vain tylsää tonnikalasalaaattia.

Hän tunsi itsensä pirun kaniiniksi tunkiessaan salaatinlehtiä suuhunsa ja katsellessaan, kun Meg ja Kostas söivät.

Silti häntä hymyilyttää. Hän on iloinen mutta myös ihmeissään hänen ja Megin suhteesta. Että Meg välittää hänestä. Että he ovat oikeasti yhdessä, hän ja syyttäjät. He ovat monessa mielessä sekä erilaisia että samanlaisia. Meg on luonut uraa ja etenee akateemisempaa reittiä, kun taas Bluey työskentelee poliisina. Heillä molemmilla on pikkuveli, joka merkitsee heille paljon, vaikka Blueyn veli Sean onkin kuollut. Siitä on jo kauan. Sean menehtyi, kun hirmumyrsky Tracy jyristeli Darwinin yli vuoden 1974 joulupäivänä.

Bluey kaataa kahvinlopun kitusiinsa ja lähtee takapihalle puutarhaan. Hän antaa siellä Mangolle aamiaista. Vallabi, jonka hän pelasti poikasena, kun sen äiti oli jäänyt auton alle, on saanut uuden hienon kopin. Kostas ja Bluey rakensivat sen yhdessä. Siitä tuli vähän vino ja vinkkara, mutta se suojaa tuulelta ja sateelta. Kostas halusi siitä raidallisen.

Bluey silittelee Mangon korvia ja jättää sen syömään rauhasa. Lähtee aitauksesta ja sulkee portin. Lehdet ovat palanneet puihin viimeisimmän trooppisen syklonin Scottin jälkeen. Samoin kuin alituisesti nahistelevat hedelmälepakot. Bluey haiskaa jo kaukaa niiden pahan lemun. Kaikki on taas niin kuin pitääkin. Luonnolla on ääretön kyky palautua.

Bluey menee autolleen ja lähtee ajamaan työpaikalleen Knuckey Streetillä. Vääntää Abban soimaan täysillä. Agnetha laulaa hänelle, kuten aina. ”Slipping through my fingers”. Bluey on yrittänyt selittää Megille ruotsalaisen yhtyeen suuruutta, mutta tämä ei tunnu ymmärtävän. Bluey on kuitenkin iloinen, ettei Meg kiellä häntä kuuntelemasta sitä.

Agnethan ääni laulaa varttuvasta tytöstä, joka lipuu pois vanhempiensa luota. Laulu voisi kertoa hänen omasta tyttärestään Catista ja hänestä.

3

Jess haukottelee niin leveästi, että leuat ovat mennä sijoiltaan. Hän on aivan puhki sairaalassa valvotun yön jälkeen. Hän kohottaa kättään Blueyille, joka kiirehtii häntä kohti toisesta suunnasta.

”Huomenet”, Bluey sanoo.

Jess jaksaa vain nyökätä vastaukseksi.

Heidät on komennettu suoraan löytöpaikalle. Kuuluisat seitsemänkymmentäkaksi tuntia ovat alkaneet.

Korkein oikeus kokoontuu isossa valkoisessa rakennuksessa, joka kohoaa viistosti parlamenttitaloa vastapäätä lähellä poliisiasemaa ja kaupungin keskustaa. Maa sen takana viettää kohti satamaa ja merta. Oikeustalo on erittäin hieno rakennus, tietysti syklonisuojattu, kuten kaikki julkiset rakennukset Darwinissa. Sen valkoista ulkopintaa suojaa kalteriverkosto, ja se on ankkuroitu lujasti maahan.

He kulkevat poliisien lepattavien muovinauhojen ohi ja nyökkäävät niitä vahtiville kollegoille. Ohittavat turvatarkastuksen vasemmalla. Jess näkee mielessään Tinan kasvot sairaalasangyllä mutta pakottaa ajatukset siskosta pois. Sama juttu Peten ja hänen ostamansa raskaustestin kanssa. Ei nyt.

Iso mustavalkoharmaa lasimosaiikki lattialla on neliön muotoinen, ja sitä reunustaa tummempien kiiltävien kivien kehys. Katto avautuu heidän yläpuolellaan toiseen kerrokseen kuin galleria.

Paikka, joka on pyhitetty vain naisille. Kaivosyhtiö, jolle mikään ei ole pyhää. Murha, jonka tekijä on löydettävä, ennen kuin on liian myöhäistä.

Paikallinen poliitikko löytyy Darwinin oikeustalosta murhattuna. Hän on hiljattain antanut kaivosyhtiölle luvan suorittaa kaivauksia paikalla, joka on alkuperäisväestölle pyhä. Gulgulan synnytyluola, jota alkuperäisväestön naiset ovat käyttäneet tuhansien vuosien ajan, on vaarassa tuhoutua. Raivostuneet mielenosoittajat painostavat poliitikkoja ja poliisia.

Murhaa tutkivat poliisit Jess ja Bluey saavat todeta, että tapaus on paitsi monimutkainen, myös erittäin tulenarka. Jännite kaupungissa kasvaa. Jessille tapaus on erityisen vaikea, sillä hänen on kuulusteltava niin ystäviään kuin sukulaisiaankin. Voisiko joku alkuperäiskansaan kuuluva todella olla teosta vastuussa?

Kiitetystä Darwin-sarjasta tekee erityisen kiinnostavan kirjailijan perehtyneisyys Australian alkuperäisväestön kulttuuriin ja historiaan. Niin ympäristö kuin henkilöhahmotkin on kuvattu mukaansatempaavan taidokkaasti. *Miehiltä kielletty* on sarjan kolmas osa.

Christina Wahldén on ruotsalainen kirjailija ja journalisti, joka on opiskellut Sydneyn yliopistossa dramaturgiaa. Toimiessaan *Svenska Dagbladetin* rikostoimittajana hän raportoi ennen kaikkea naisiin ja tyttöihin kohdistuvasta rikollisuudesta, parisuhde- ja kunniaväkivaltaista sekä ihmiskaupasta. Wahldén on saanut muun muassa Ruotsin dekkariakatemian vuoden nuortendekkaripalkinnon. Darwin-dekkarisarjan aloittanut *Älä puhu kuolleista* oli Ruotsissa ehdolla vuoden parhaaksi rikosromaaniksi.

84.2

ISBN 978-952-375-669-4

9 789523 756694 >

minerva
www.minervakustannus.fi

